

ראשיבית"ר (ממטה, מימין), בחברת ראשי בית"ר בפולין* החולצות החמות הזכירו משהו

„שתי גדות

לירדן -

זו שלנו,

זו של

חוסיין!

זאת תהיה

הג'רסה אם

תתקבל הצעת

איש ההנהגה

איפה החצי השני?!

חששו למעמדם בתנועה, אם איש-פשרות כמו שלומי גרבץ יתחיל להיות כוכב בר אמצעייהתיקשורת ויצבור כוח בתנועה.

משהו

סנסציוני

גרבץ עצמו חשב שיצליח לסחוף אחריו את הצעירים, חניכי התנועה. אולם גם כאן נדונו ניסיונותיו לכישלון. הצעירים מוחים נגד כל שינוי ולוא בפרט אחד. רוב הצעירים עומדים לצידה של ההנהגה העולמית, ומנהלים מאבקים והפגנות נגד גרבץ ואנשי הנהלתו, שזה עתה מונה. בינתיים התוסף מימד חדש לוויכוח. גרבץ התחיל להפעיל חלק מכוחותיו למילחמת-השמצות נגד „שלום עכשיו“, ומילחמה זו כוללת פיוזונים והפגנות שמטרתם היא, כנראה, לאחד את המחנות הניצים. אך לשווא. אמר אריה בכר: „גרבץ חיפש סנסציות. הוא רצה להיות בטלוויזיה, ולא היה חשוב לו מה יאמר. אני יודע גם שלחצו אותו. כתב הטלוויזיה אמר לו: „או שתגיד משהו סנסציוני, או שלא תוכל להופיע בכלל.“

הוא גם הודה בזה לפני „כלייהתיקשורת אינם שלמה גרבץ: „כלייהתיקשורת אינם אמינים. אני אחראי למה שאמרתי, ופרש-נותו של הכתב היתה אחרת. אני לא אמרתי שהוחלט על שינוי. אני אמרתי, ישנה נטייה להחלטה. אני אמרתי שזו השקפת העולם שלי!“

אריה בכר: „שלומי לא ציין שזו השקפתו האישית. השקפה אישית זה דבר לגיטימי, אך יש להדגיש שזה כך.“ הכפירה העיקרית של גרבץ משמיטה את הבסיס הרעיוני המסורתי של התנועה הרביוניסטית בכלל. הוא דורש את תיקון הסמל, תוך הוצאת עבר-הירדן ממפת ארץ-ישראל.

עד להקמת התנועה הרביוניסטית, היה ז'בוטינסקי אחד מבכירי ההנהגה הציונית, חבר ועדה-השיאית של החנהלה הציונית, יחד עם חיים ויצמן ונחום סוקולוב. ב-1921 החל ויצמן נוקט מדיניות של פשרה, והסכים לספר הלבן הבריטי, שכוונתו את עבר-הירדן כיחידה עצמאית, כהנהגת האמיר עבדאללה. ז'בוטינסקי הסכים למדיניות זו, אך כעבור זמן החל תוקף אותה בהריפות, עד כי הפך את „הרביוניה“ (המשך בעמוד 38)

* משמאל למטה: מנחם בגין, ולידו אריה פרופט, נציב בית"ר פולין.

תהיה עוד אפשרות להתעלם ממנו.“ ביום הראשון בבוקר החלה פעילות קדחתנית — למחוק את דבריו של האיש. חברייכנסת ופעילי-חרות התקשרו עם חברי ההנהגה העולמית של בית"ר, בראשותו של אריה בכר, וזו התכנסה כבר בתחילת השבוע והכינה הודעה לעיתונות. ההודעה כללה דברים המבטלים את דבריו של גרבץ, תוך כדי ציון ש„הפירסומים... רק הכליטו דיעות אישיות חריגות ובלתי-

ראשי-הנהגה גרבץ לשנות את המנורה?

מקובלות על רובה המכריע של דעת-הקהל הבית"רית.“

למעשה החליטו חברי ההנהגה העולמית, בשיתוף עם גרבץ, שלא לפרסם את ההודעה, אלא אם יפנו אליהם בבקשת תגובה. התיקווה הגדולה היתה שאיש לא שמע ושל איש לא יהיה איכפת מה באמת קורה בבית"ר, ואז אפשר יהיה להתייחס לעניין כאילו לא היה ולא נברא.

לתושבי ישראל לא היה חשוב מה יעשו או לא יעשו חניכי בית"ר. להם גם אין זה משנה אם בית"ר מעוניינת בגדה המזרחית של הירדן או לא. אך לחברייהכנסת היה איכפת גם איכפת. הם

סמל בית"ר להוריד את הגדה?

אנשי המישפחה הלוחמת נדהמו. למול עיניהם, על מירקע הטלוויזיה, הופיע צוץיק בן 31, בנו של אחד החברים הנכבדים של המישפחה, ואמר דיברייכפירה גמורים. לא עוד שתי-גדות-לירדן, לא עוד מדים קשוחים ורשמיים, ואולי לא עוד מנורת שיבעת-הכנים. וההגזמה הכוללת — קיבוץ.

התדהמה ארכה דקה קצרה, ואחריה החלו הטלפונים מצלצלים. כמובן, לא אצל אותם שסיגלו לעצמם שמירת-שבת מאז המהפך. האחרים, התחילו לזעוק: „מי הקטן המעז לשנות את התורה? מיהו המוכן לוותר על הגדה המזרחית? מה קורה פה? היכן ז'בוטינסקי?“

באחד מלילות-השבת הופיע ראשי-הנהגה-הארצית של בית"ר, שלמה „שלומי“ גרבץ, בתוכנית-הטלוויזיה השבוע יומן אירוועים, עם מינויו לתפקיד הרם, והסביר את תוכניות התנועה. הוא הודיע כי במור עצה רעיונית של חברי תנועת-בית"ר הגיעו הנוכחים למסקנות, שעיקרן — שינוי משמעותי הן ברעיונות והן בביצוע. מתוך כוונה „להפוך את התנועה לכוח-מחץ שלא

הפגנת בית"רים נגד גרבץ לנטוע בשבת לאכול חזיר